

καβαλάρης

καβαλάρης, ο, θηλ. **καβαλάρισσα**, ουσ. [<μσν. καβαλάρης <καβαλάριος <λατιν. caballarius], ο καβαλάρης. **1.** άντρας που είναι ικανός να επιβάλλει τη σεξουαλική πράξη, ο επιβήτορας: «στα νιάτα του ήταν ο καλύτερος καβαλάρης της παρέας μας». **2.** (για τάβλι) το επιπλέον πούλι που βάζει ο παίχτης πάνω σε πιασμένο αντίπαλο πούλι ή πάνω σε δική του πόρτα, για να μπορεί να χτυπήσει νέο πούλι του αντιπάλου του, χωρίς να ξεπλακώσει: «πρέπει να 'χεις το νου σου, να βάζεις και κανέναν καβαλάρη, γιατί πάντα είναι χρήσιμος». Συνών. *χωροφύλακας*:

- είμαι καβαλάρης, βρίσκομαι σε πλεονεκτική θέση, κυριαρχώ στο χώρο μου: «θα πάρω μέρος σ' αυτή τη δουλειά, μόνο αν βρω τον τρόπο να 'μαι καβαλάρης || μέσα στο σπίτι μου είμαι καβαλάρης». (Λαϊκό τραγούδι: *είμ' ένα λεβεντόπαιδο του λιμανιού βαρκάρης και πριν με πάρεις μάθε το πώς θα 'μαι καβαλάρης*).

- η γυναίκα και το άλογο θέλουν άξιο καβαλάρη, η γυναίκα θέλει άξιο σύζυγο και με ισχυρή προσωπικότητα για να την καθοδηγεί, όπως και το άλογο θέλει έμπειρο αναβάτη: «μην αφήνεις λάσκα τη γυναίκα σου, γιατί η γυναίκα και το άλογο θέλουν άξιο καβαλάρη».

- μαύρος καβαλάρης, **α.** ο χάρος: «όλους μας θα 'ρθει κάποια μέρα να μας πάρει ο μαύρος καβαλάρης». **β.** προσωνομία το στρατηγού Νικολάου Πλαστήρα: «τα μόνα στρατεύματα που υποχώρησαν οργανωμένα κατά τη Μικρασιατική Καταστροφή, ήταν του μαύρου καβαλάρη».

- μοναχικός καβαλάρης, λέγεται για άτομο που πορεύεται στη ζωή του μοναχό: «έτσι μοναχικός καβαλάρης που είναι, δεν ξέρουμε και πολλά για τη ζωή του».

- μπαίνω καβαλάρης, εισβάλλω σε ένα χώρο με υπεροπτικό ύψος, αδιαφορώντας για την κατάσταση που επικρατεί και χωρίς να συμμετέχω στις κοινές εργασίες: «μην υπολογίζεις σ' αυτόν, γιατί θα μπει καβαλάρης και θα φύγει χωρίς ν' ασχοληθεί καθόλου με τίποτα». Από την εικόνα του καβαλάρη που περνάει από κάπου με αγέρωχο ύψος.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας